

Virserums hembygdsblad **3/23**

Semesterbyn

Lokaltidningarna kunde i börja av 1961 rapportera följande: " Ett kommunalt initiativ har nu tagits för inrättande av ett fritidsområde vid Virserumssjön. Mellan NTO:s och SMU:s sommarhem skall en badplats anordnas och ett 40-tal tomter för sommarstugor planläggas. Tomterna, som blir ungefär 800 kvm skall uthyras. Dessutom skall köpingen uppföra ett antal sommarvillor för uthyrning." Det var början på semesterbyn vid Virserumssjön.

Marken ägdes både av Virserums köping och Alrik Fransson (Nya Järnboden). Den sistnämnde var dock villig att sälja sin del av området till köpingen. Marken var tämligen kraftigt kuperad och bevuxen med barrskog.

Planeringsarbetet gick rask undan och redan våren 1962 kunde arbetet med uppförandet av de första tio stugorna påbörjas. Men avsikten var att man skulle uppföra ca 40 stugor. Innan det slutliga förslaget antogs gjordes en studieresa till en semesterby i Oknö utanför Mönsterås. Det var Einar Bresäter som vid ett privat besök på Oknö hade fått idén att man skulle kunna bygga en semesterby även i Virserum, trots här bara fanns en insjö och inget hav.

Efter de första stugorna byggdes ytterligare tio stugor 1963 och lika många 1964. De sista nio stugorna blev klara 1965 och det året tillkom också en lekplats vid badplatsen. Det året skedde också den högtidliga invigningen.



Her. Lune Pettersson

*inbjudes att övervara invigningen av Virserums Semesterby
lördagen den 19 juni 1965 med samling
i Semesterbyn kl 11.00*

Efter invigningen inbjudes till kaffe vid NTO:s Sommarhem, Virserum

Virserums Köping
Kommittén

Anmälan om förhinder till Kommunalkontoret, Virserum tel. 1000 senast den 15 juni 1965

Satsningen på semesterbyn var lyckosam och när uthyrningen började i februari varje år blev kommunalkontorets växel nerringad av personer som ville boka en stuga till sommaren. Intresset gjorde att kommunen senare byggde nya stugor och totalt fanns som mest 61 stugor.

Men tiderna förändrades och intresset minskade. Hultsfreds kommun beslutade därför att sälja all stugorna till Slott- & Herrgårdskonferenser AB, som emellertid snart gick i konkurs. Även den nya ägaren Huddinge Fastighets AB gick i konkurs (1991). År 1992 övertogs semesterbyn av två nya ägare. Den ena var Gunnar Karlsson, som under många år ägt det bolag som ansvarade för underhåll av hela semesterbyn. Den andra delen köptes av Ingvar Jacobsson, Vetlanda.

Kommunen hade länge varit motståndare till att sälja stugorna en och en utan ville att hela semesterbyn skulle säljas samtidigt. Men under 90-talet accepterade kommunen att godkänna försäljning "styckevis" och numera är stugorna sålda till enskilda personer.

Affärslivet anno 1924

När en tidning ville öka det lokala intresset för ett samhälle brukade man tidigare sammanställa flera sidor med artiklar om företag i exempelvis Virserum. Samtidigt innehöll dessa sidor ett flertal annonser för olika företag. Ett tidigt exempel är från 1924 då Hvetlanda-Tidningen i april hade en genomgång av de olika företagen medan Vetlanda-Posten hade en liknande genomgång i december 1924. Om man bortser från diverse positiva omdömen ger tidningssidorna en intressant information om affärslivet. Alla företag kan inte räknas upp här men några exempel ska nämnas. Årtalet inom parentes anger när affären hade öppnats (om sådan uppgift finns).

Bland klädaffärer redovisas ett flertal affärer: Hillerborn, David Kindahl (1910, senare Edvardssons), Ester Nilsson (1919), Hanna Larsson (1918), Systrarna Svanholm (1912) och Systrarna Hellqvist (1919). Här nämns också Arthur Westring (ursprungligen från 1905, Westring övertog den 1917) som då hade en diverseaffär men även sålde manufakturer. Nya manufakturaffären innehades av skraddaren Edv. Carlsson. Men även skraddaren Albert Lindahl (1916) hade en klädesaffär. Emmy Rylanders affär (1901) behandlas i separat artikel nedan. N. A. Bergströms skradderiaffär (1914) tillverkar damkappor, pälsar och herrkläder och säljer över hela Sverige.

En annan stor grupp affärer är speceri- och charkuteriaffärer. Här nämns Carl Petersson (sonen Yngve är kanske mer bekant) som dessutom saluförde sprängämnen, oljor, färger och tapeter. Arvid Bergs slakteri- och charkuteriaffär (1907) är också välkänd liksom C. T. Karlssons slakteri- & charkuteriaffär (1912). Ivar R Ohlssons charkuteriaffär var nyöppnad. Vidare fanns Gunnar Johanssons speceriaffär (1915) liksom Kooperativa handelsföreningen (1920; hade omkring 130 medlemmar 1924) och Ekfeldt & Johnsson (1923).

Naturligtvis fanns här också möbelaffärer – Axel Höglund (1922) och A. E. Carlsson (1912) är två exempel. Bland övriga specialaffärer kan nämnas E. Peterssons Cigarr-, Pappers- och Kemikalieaffär, Mildrik Petersson Eftr järnhandel samt Bröderna Norrmans (1917). Skoaffärer hade öppnats av Carlsson & Lagerqvist (ursprungligen 1890)

liksom Edvin Norrman (1919). Isidor Berns urmakeriaffär (1908) var också en välkänd affär. Hos blomsterhandeln Iris fanns även korgarbeten och bosättningsartiklar.

Slutligen ska nämnas två foto-ateljéer. Karl Holmer (1907) flyttade sin ateljé 1911 till Storgatan 36 (då kallades det för Regnérska huset, numera mer känd för Goods konditori). Reuben Nelsons fotografiateljé på Målillavägen 4 utför alla slags fotograferingar och säljer dessutom fotografiska utensilier.

Emmy Rylanders modeaffär

I det gamla bondesamhället tillverkade man det mesta själv av det som behövdes när det gäller mat och kläder och andra förnödenheter. Men i takt med industrins utveckling växte affärernas antal i kyrkbyn och snart kunde man köpa det mesta som man tidigare tillverkat själv. De första affärslokalerna var diversehandel som hade ett skiftande sortiment. Men så småningom kom också "specialaffärer". En av de första var den modeaffär som Emmy Rylander öppnade 1901.



Emma Rylander föddes 1863 och var dotter till muraren Carl Johan Nylander och hans hustru Stina Samuelsson från Dansö. Hon flyttade till Stockholm i unga år och 1889 gifte hon sig med Axel Rylander (f. 1865). Han var en förgrundsgestalt för kooperations utveckling i Sverige och kan sägas vara initiativtagaren till Kooperativa Förbundet 1899. Efter att Axel Rylander avlidit 1900 flyttade Emmy tillbaka till Virserum där hon öppnade sin mode-affär på Storgatan 23. Hon förlovade sig 1903 med snickerifabrikören Emil Ekelund, men något äktenskap dem emellan blev det inte och Emmy ingick inte något nytt äktenskap. Hon behöll sin modeaffär till 1935. Lokalen övertogs då av Peterssons Hatt-, Möss- och Pälsvaruaffär.

I en ålder av 80 år avled Emmy Rylander i Virserum år 1944. Hennes närmaste var då brodern Gustav Nylander och syskonbarn. Hon är begravnen på Virserums kyrkogård men Axel Rylander är begravd i Stockholm.

GES UT AV VIRSERUMS HEMBYGDSFÖRENING

Bli medlem genom att betala in 150 kr på bg 5241-0263.